

KONST | KOMMENTAR

Birgitta Rubin: Konst kombinerat med hållbara metoder ger mig hopp

UPPDATERAD 2022-07-03 PUBLICERAD 2022-07-03

Magnus Thierfelder Tzotzis, "En fjärils vingslag", i Jädraån i Gästrikland. Foto: Magnus Thierfelder Tzotzis

På sommaren växer den svenska konstscenen ut i stadsrummen och ut på landet, där utställningar kombineras med naturupplevelser och nu ofta miljövänliga metoder. DN:s konstredaktör Birgitta Rubin tipsar om fina utflyktsmål.

Förra helgen åkte jag med "Vernissagebussen" från Stockholm till fem utställningsplatser i Gästrikland. Initiativtagare var galleristen Ola Gustafsson, som nu har övergett sin Stockholmslokal för filialen Elastic rural i en före detta möbelfabrik i den gamla bruksorten Jädraås. Där lever han och sambon lantliv med höns, grönsaksodlingar, en liten gårdsbutik med kafé och utställningar under sommarhalvåret.

Gustafsson jobbar även som konstkonsulent och har blivit en motor i det lokala och regionala konstlivet – och samarbetar bland annat med Jan Stene, en annan tidigare Stockholmsgallerist. Stene har tagit över Gävle konstcentrum och inköpen till kommunens konstsamling, vars intressanta nyförvärv ställs ut i sommar.

En liknande utveckling har jag sett på Österlen, där konstlivet breddats och vitaliserats kraftigt av ett gäng gallerister från Malmö och Stockholm. De har hittat betydligt större (och förmodligen billigare) lokaler på skånska landsbygden, och driver verksamheter som Fabriken i Båstekille, Galleri Thomas Wallner i Simris, Olseröds konsthall, Rikstolvan i Järrestad.

Läs mer: [På Österlen växer konsten så det knakar](#)

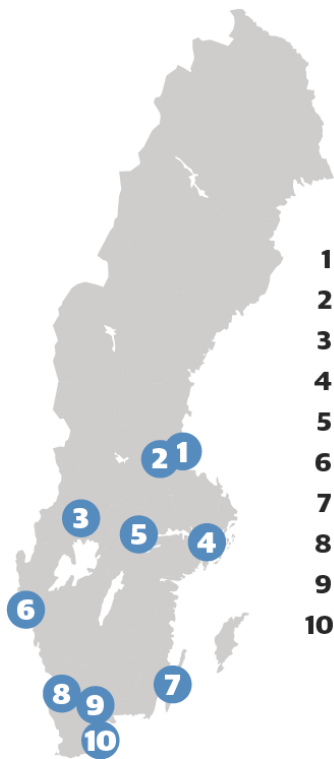
Förövrigt har nämnde Jan Stene tidigare förvärvat en gammal elstation i Gladsax. Det är ett tegeltorn med utsikt ända till Bornholm, som på sikt kan bli en magisk utställningsplats (se elstationengladsax på Instagram).

Men även [Gylleverket](#), som drivs av en konstnärsgrupp, är en betydelsefull aktör i Österlens konstekosystem. Gylleverket använder sig av så kallad permakultur som ett etiskt verktyg och system för hållbarhet. Konstnärsparet Jona Elfdahl och Etta Säfve har på sin närliggande gård anlagt en liten skogsträdgård med nötodlingar, och förutom konstutställningar, film- och teaterföreställningar erbjuder Gylleverket kurser i permakultur.

Konst i kombination med naturupplevelser och ett hållbarhetstänk i förhållande till material, metoder och mat är en trend som ger mig hopp – särskilt nu med kriget i Ukraina parallellt med klimatkrisen. Wij trädgårdar i Ockelbo och Wanås i Knislinge är ytterligare exempel på denna positiva utveckling, som särskilt i ljuva sommartider är utflyktsmål med extra guldkant.

Men jag vill också slå ett slag för Konstfrämjandet, som blivit en allt starkare kraft i svenskt konstliv och stadigt lägger till nya distrikt – med verksamheter över hela vårt avlånga land. [Triennalen i Västernorrland, "Dit vinden tar oss"](#), är ett ambitiöst projekt denna sommar med samtidskonst på en rad utställningar i Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Timrå, Ånge, Örnsköldsvik.

Och glöm inte våra fina museer i storstadsregionerna, som haft svårt att locka tillbaka publiken efter pandemi (se [DN 24/6](#)). Museerna förvaltar vårt kulturarv och är vårt kollektiva minne – och att de statliga museerna ännu så länge har fri entré är en fantastisk förmån som vi måste visa vår uppskattning.

- 1 Stiftelsen Wij Trädgårdar, Ockelbo
- 2 Elastic Rural, Jädraås
- 3 Alma Löv museum, Östra Ämtervik
- 4 Artipelag, Hålludden, Värmdö
- 5 Open art 2022, Örebro
- 6 Nordiska Akvarellmuseet, Skärhamn
- 7 Världsarvet Södra Öland, Alvaret
- 8 Konsthallen Ravinen, Båstad
- 9 Wanås konst, Knislinge
- 10 Rikstolvan, Järrestad

Emelie Markgren, "Älvros", i Ateljén på Wij trädgårdar. Foto: AnnaReet Gillblad

1 Stiftelsen Wij Trädgårdar, Ockelbo

Parken öppen dagligen t o m 11/9 och 5 utställningar med olika slutdatum. Info wij.se

Trädgårdsmästaren Lars Krantz är känd för sina biodynamiska odlingsmetoder och år 2000 tog han sig an Wij trädgårdar i Ockelbo. Här frodas en rad visningsträdgårdar och nu vill stiftelsen även lyfta konsten på Wij. I Ateljén visas Emelie Markgrens "Lucid dancing"; måleri inspirerat av klardrömmar. I Kulturmagasinet hänger scenkostymer till Folkteaterns "Landsbygdsupproret", skapade av digitala syjuntor, och i det gamla valsverket syns kollektivet Fimbrias konstfulla broderier på tema trädgård.

Vy från Magnus Thierfelder Tzotzis utställning på Elastic rural i Jädraås, Gästrikland.
Foto: Magnus Thierfelder Tzotzis

2 Elastic Rural, Jädraås

Utställning ”I vindens skugga”, Magnus Thierfelder Tzotzis.
Öppet lörd-sönd t o m 31/7. Info elasticgallery.com

I Jädraås före detta möbelfabrik visar Magnus Thierfelder Tzotzis skulpturer ihop med videoloopar och foton av detaljer som fångat hans blick under långa promenader. De bildar visuella rebusar men har samma närvaro i ögonblicket som de rörliga bilderna av solblänk i spegelskärvor, en svajande trädstam, en kartongbit som fladdrar i vinden. Skulpturinstallationerna gestaltar istället historia och processer över tid – och båtskulpturen ”En fjärils vingslag” i Jädraån har symboliskt sprungit läck.

Lovisa Ringborgs nybyggda kapell ”Pelarsalen” på Alma Löv museum i Värmland. Foto: Stella Broos

3 Alma Löv museum, Östra Ämtervik

Grupputställningen ”Dreams & Illusions”. Öppet dagligen t o m 28/8. Info almalov.se

Det originella projektet [Alma Löv museum of Unexp. art](#) startades 1998 av konstnärerna Karin och Marc Broos och dottern Stella driver nu vidare den experimentella verksamheten. Här finns ett växande antal permanenta skulpturer och konstpaviljonger i det fria, plus stora utställningsytor och kafé i en ombyggd gammal lada. I sommarens ”Dreams & Illusions” undersöker bland andra Meta Isæus-Berlin, Lovisa Ringborg och den ukrainska fotografen Mila Tessaieva ”relationen mellan människans inre föreställningar och den fysiska verkligheten”.

Vy från Anselm Kiefers utställning på Artipelag i Värmdö kommun. Foto: Jean-Baptiste Béranger

4 Artipelag, Hålludden, Värmdö

Utställning ”Essence-Eksistence”, Anselm Kiefer. Sommaröppet dagligen, visas t o m 8/1. Info artipelag.se

Artipelag vid Baggensfjärden rymmer konst, design, scenkonst, mat – därtill skulpturer och ”skogsbad” utomhus i skönaste skärgårdsnatur. Världsnamnet [Anselm Kiefer](#) fyller nu konsthallen, vilket dessvärre [dubblar inträdet](#). Men för dem som har råd väntar en mäktig konstupplevelse, med Kiefers monumentala målningar och skulpturer i känsligt samspel med naturen utanför fönstren. Konstnären inkorporerar material som aska, bly och växtdelar i sina verk, vilket en film i källaren fint demonstrerar.

David Shrigley, ”Swan Thing”, vid Slottet i Örebro. Foto: Sofie Isaksson

5 OpenArt 2022, Örebro

Visas runt om i stan, öppet dagligen t o m 4/9. Info openart.se

OpenArt är sedan 2008 en återkommande utställning i Örebro stadsrum. Det är Skandinavians största utomhusbiennial (med tillägg av några inomhuslokaler) och presenterar nu sin åttonde upplaga. 64 konstnärer från sex världsdelar deltar i sommarens utställning, med utgångspunkt från Järntorget. Här märks mekanisk skulptur av Tobias Bradford, konstnärduon SIMKA:s flytande öar på Svartån, Mattias Bäcklins tillyxade "Cybertotem" i en park och Diane Landrys ljuskrona av plastbestick i Nikolaikyrkan.

Bild 1 av 2 René Magritte, "La bataille de l'Argonne", gouache 1964, visas på Akvarellmuseet i Skärhamn

Foto: © Bildupphovsrätt, Stockholm 2022

6 Nordiska Akvarellmuseet, Skärhamn

Utställning "René Magritte: Idéernas laboratorium". Öppet dagligen t o m 4/9. Info akvarellmuseet.org

Nordiska Akvarellsällskapet hade som mål skapa ett centrum för akvarellkonst i vacker natur, nära havet. Drömmen förverkligades vid millennieskiftet i Skärhamn (nära Skulptur i Pilane). Här finns gästateljéer, pedagogisk verksamhet och utställningar året runt. Under sommaren satsar museet ofta på kända namn, nu ett stort urval skisser och teckningar av den belgiske surrealisten René Magritte (1898-1967). Han fortsätter att fånga generation efter generation med sin lekfulla och gåtfulla konst.

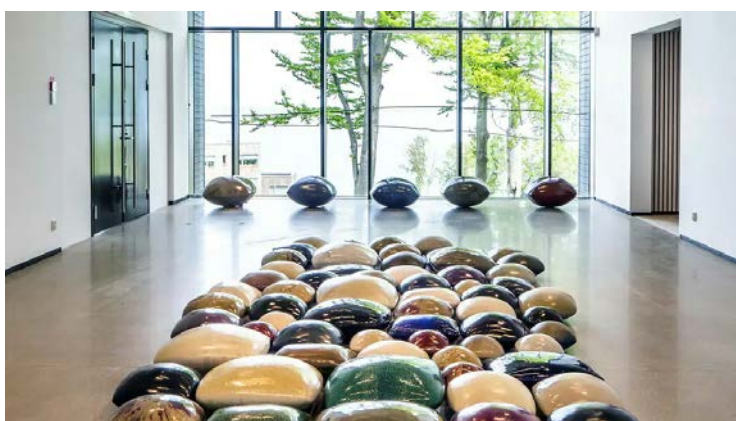

"Alvarets öga" av Ann Ahlbom Sundqvist och Eva Larsson på "Art test field" på Alvaret.
Foto: Carl Wellander

7 Världsarvet Södra Öland, Alvaret

"Art test field". Öppet dagligen t o m 31/8 2023. info skulptorforbundet.se

En vidsträckt skulpturutställning har i sommar öppnat i Världsarvet Södra Öland. Där har betonglocken på Testfältet Stora Alvaret, som använts för att utveckla flygfototeknik, fått en ny funktion som skulptursocklar. 25 medlemmar i Skulptörförbundet deltar i satsningen på temat "Kalibrering - konst, kulturarv och vetenskap i samklang". Området är 2 x 5 km stort och eftersom biltrafik inte är tillåten i Världsarvet finns cyklar att låna. Annars gäller vandring, med digital karta i mobilen.

"Kuddar" av Ulla och Gustav Kraitz på Konsthallen Ravinen Foto: Mikael Bertmar

8 Konsthallen Ravinen, Båstad

"Livet – Ulla Kraitz, Gustav Kraitz". Öppet dagligen t o m 4/9. Info ravinenkultur.se

I höstas invigdes [Ravinen, ett kombinerat kulturhus och konsthall](#) intill blomstrande Norrvikens trädgårdar på Bjärehalvön. Initiativtagare är Gustav och Ulla Kraitz, som har ett permanent samlingsrum i huset. Denna sommar fyller de även konsthallens två stora utställningsrum. Ulla (född 1936) var ursprungligen målare medan Gustav (född 1926) skulpterade. Med åren har makarna Kraitz format ett gemensamt konstnärskap; keramiska skulpturer utvecklade ur experiment med ålderdomlig kinesisk teknik.

Bild 1 av 2 Peter Linde Busks "Solaris" av pappersmassa i Wanås skulpturpark.

Foto: Mattias Givell

9 Wanås konst, Knislinge

Peter Linde Busk och Numen/ for use. Öppet dagligen t o m 4/9.
Info wanaskonst.se

Skulpturparken på Wanås gods har stadigt växt ända sedan 1987. I dag är Wanås ett betydande utflyktsmål, med konst, kossor, mat och hotell i fin förening. Godsets ekoprofi stärks nu av utställningsverksamheten i slottsparken och gamla magasin. Den danske konstnären [Peter Linde Busk](#) arbetar med återbruk och har experimenterat fram en hållbar pappersmassa till sin sagolika utomhusskulptur, medan designkollektivet Numen/ for use utvecklat en biologiskt nedbrytbar tejp till sin sällsamma installation.

Bild 1 av 2 "Broken landscape" av den ukrainska konstnären Kinder Album (pseudonym) på Rikstolvan.

Foto: Kinder Album/ Rikstolvan

10 Rikstolvan, Järrestad

"Ukraina". Visas 2/7-21/8, öppet tisdag-söndag. Info rikstolvan.se

Stockholmsgalleristen och fotografen Bea Tigerhielm flyttade 2019 till Österlen, där hon och filmaren Staffan Julén startade [Rikstolvan i en fyrhängad gård i Järrestad](#). Stallängan med medeltida anor används till utställningar, här finns ett filmrum, en restaurang och kullerstensgården är ett uterum för evenemang. Sommarens utställning samlar fyra konstnärer från Ukraina, som skapat verk som speglar det förödande kriget. Parallellt visas en serie belysande filmer av unga regissörer från Ukraina.

TEXT

Birgitta Rubin